

на Обществото да пристъпят къмъ разучване наново на договоритѣ, станали неприложими, както и на международнитѣ положения, чието поддържане би могло да постави въ опасностъ свѣтовния миръ.

Чл. 20.²¹⁾ Членоветѣ на Обществото признаватъ, всѣки онова, което се отнася до него, че настоящия уставъ отмѣнява всички задължения или съглашения *inter se*, несъвмѣстими съ разпорежданията на Устава, и се задължаватъ тържествено да не сключватъ никакви подобни за въ бждаще.

Ако преди влизането си въ Обществото, единъ членъ е поелъ несъвмѣстими съ разпорежданията на Устава задължения, той трѣбва да вземе непосредствени мѣрки, за да се освободи отъ тѣзи задължения.

Société à procéder à un nouvel examen des traités devenus inapplicables ainsi que des situations internationales, dont le maintien pourrait mettre en péril la paix du monde.

Art. 20. Les Membres de la Société reconnaissent, chacun en ce qui le concerne, que le présent Pacte abroge toutes obligations ou ententes *inter se* incompatibles avec ses termes et s'engagent solennellement à n'en pas contracter à l'avenir de semblables.

Si avant son entrée dans la Société un Membre a assumé des obligations incompatibles avec les termes du Pacte, il doit prendre des mesures immédiates pour se dégager de ces obligations.

радикалното разрешение на въпроса за националното самоопредѣление на народитѣ и съобразно съ това опредѣляне и на тѣхнитѣ териториални граници.

Макаръ проектътъ на Уйлсонъ да бѣ отхвърленъ отъ Парижката Конференция, не можеше да не се вземе предъ видъ, че съ договоритѣ не се разрешаватъ правилно не само въпроситѣ относно териториалнитѣ граници, но и въ редъ други области на политическия и стопански животъ и че ако постановленията на договоритѣ за миръ се признаятъ за вечни и абсолютни, това ще подготви само една нова световна катастрофа. Съ чл. 19 се даде една еластичностъ на самитѣ договори и отъ друга страна, се посочи начина, по който такава катастрофа може да бжде избѣгната. Поради това чл. 19 има извънредно голѣмо значение при уреждане на международнитѣ правоотношения особено за онеправданитѣ народи и държави . . .

Инициативата за ревизията на договоритѣ е предоставена на Събранието. То поканва членоветѣ на Обществото — всички или само нѣкои — да проучаватъ наново сключенитѣ договори съ цель да бждатъ изменени съобразно измененията, настъпили въ фактическиятѣ отношения. Въ това напълно ясно постановление по принципъ, има една голѣма неясностъ по отношение приложението му. Не се предвижда никакво задължение за отдѣлнитѣ членове да изпълнятъ поканата на Събранието, така че тѣ могатъ да бждатъ канени отъ последното, но ако откажатъ, Събранието не може да се наложи.

Ревизията на договоритѣ е едно отъ най-важнитѣ средства за избѣгване на войнитѣ, но благодарение посочената неясностъ тя има по-вече теоритическо, отколкото практическо значение.

²¹⁾ Унищожение на договори, несъвмѣстими съ постановленията на Устава на Обществото. Колкото чл. 19 е неясенъ по отношение задължителното изпълнение поканата на Събранието отъ страна на отдѣлнитѣ държави да проучаватъ известни договори съ цель да ги измѣнятъ, толкова ясенъ и категориченъ е чл. 20 по отношение ничтожността на задълженията или съглашенията, несъвмѣстими съ постановленията на Устава.

Чл. 20 се отнася не само за договори, сключени вече, но и за такива, които ще се сключаватъ за въ бждаще. Всички договори, сключени по-рано, щомъ сж несъвмѣстими съ постановленията на Устава ставатъ нищожни само по себе. Уставътъ не опредѣля, какъ ще се провъзгласява тая нищожностъ — дали чрезъ декларация отъ самитѣ страни, които сж го сключили или по другъ начинъ, дали иници-